

Løllers erindringer om sin Bedstemor Christiane

Nedskrevet i 2007 af Maria Warming, født Waage, kaldet Løller (1929-2009)

Et frieri og et nej

Mine kære bedsteforældre hed **Christiane** (undertiden kaldet Hanne – med tryk på første stavelse) og **Georg Holger Waage** (min søster Inga og jeg var vist de eneste børnebørn, der ikke sagde Farmor og Farfar). Og den kære tante Mimi hed **Marie Munck**, søster til Christiane. Det begyndte med et frieri og et nej. Holger Waage, søn af provsten i Herlufmagle, aflagde besøg i præstegården i Lille Næstved. Han havde hørt om pastor Vilhelm Munck og hans familie. Forinden havde han for en ordens skyld forhørt sig om forholdene dér. *”Det er ikke noget videre godt madsted, men de har sådan nogle kønne døtre!”* var svaret. Det blev til adskillige besøg, og Holger friede til Christiane, der sagde *”Nej!”*. *”Så kommer jeg igen!”*, sagde Holger. Året efter friede han igen til Christiane, og denne gang sagde hun *”Ja!”*.

November 1952

”Mine søstre er her og kalder ad mig”, sagde Bedstemor. Der stod nemlig på hendes sengebord et foto af Christiane, Karen, Charlotte og Mimi. Vi skriver november 1952. Min Bedstemor var blevet indlagt på Bispebjerg Hospital med lungebetændelse. Hun fik penicillin, og man regnede bestemt med, at hun hurtigt ville blive udskrevet. Hvilken aftale hun havde med Vorherre, véd jeg ikke, men hun kaldte sine børn til sig på hospitalet. Georg kom fra Odder, Erik fra Svendborg og Haldor (men desværre for sent i Haldors tilfælde). Olaf, Edle og Ragnhild boede i byen. Bedstemor var fast forankret i sin tro, overbevist om, at nu skulle hun herfra og mødes med sine kære, der var gået forud.

”Nu kan du synge ”Sig månen langsomt hæver” for mig”, sagde hun til mig, den 21-årige sygeplejeelev. *”Jeg kan ikke, Bedstemor”*, hulkede jeg, *”jeg vil ikke have, at du dør”*. *”Hvis du ikke kan synge, så kan du fremsige den”*, sagde hun bestemt. Og derved blev det. Myndig, kærlig, meget sprogbeget og praktisk dygtig. Hvor jeg elskede hende!

Da hun blev udskrevet og gik med min Mor (Asta Waage) på gangen, tog hun sig til hjertet og sagde: *”Et øjeblik Asta”*, hvorpå hun faldt om og døde. Det var den 13. november det år.

Minder om Holger

Hendes mand Holger døde i 1937 af en hjerneblødning. Han havde afæsi (kunne ikke tale), men Christiane spurgte ham: *”Har du ordnet dig med det Høje, Holger?”*. Og han nikkede. Allerede i 1905 fik man telefon i mine Bedsteforældres hjem på Hartmannsvej 77 i Charlottenlund. Min Bedstemor havde dårlige ben og kunne ikke gå i butikker på Jægersborg Allé. Det var da bekvemt at kunne ringe efter varer, der blev

bragt ud. Her må indskydes, at min Bedstemor fødte otte børn, hvoraf Eskil kun blev 12 år og Estrid fire måneder gammel. Men Bedstefar hadede alt nyt (selv til det bedste, som der blev sagt), så telefonen måtte stå i Bedstemors navn i telefonbogen. Lige indtil Erik kom hjem fra skole (Ordrup Gymnasium) og sagde: *”De spørger på skolen, om mine forældre er skilt”* – så kom telefonen til at stå i Bedstefars navn. Hanevand eller postevand? Fik han hanevand, nægtede han at drikke det, og der måtte hentes vand fra posten, der stod i gården.

Glemmer ikke Bedstemor, der kom ind ad døren ved juletid iført en sort hat med spraglede fjer, hvorpå et familiemedlem udbrød: *”Christiane! Du ligner en paradisfugl!”* med tydeligt langtrukket *”Paaaaradisfugl!”*. Det langtrukne københavnske *”aaa”* kom tydeligt til udtryk, når Bedstemor sagde: *”Karen, vi skal have haaaaresteg”* – det var en yndet spise, gav en kraftig skysovs (med ribssaft i) og undertiden adskillige hagl i munden, husker jeg.

Tante Mimi, Mims eller Mamsellen

Ja, sådan blev Marie Munck kaldt, efter at hun og Bedstemor havde været på pige-pensionat i Lausanne i Schweiz. Men i modsætning til Bedstemor var Marie ugift og frøken. Min far (Olaf Waage) sagde, at hun havde haft en hård skæbne, idet hun det meste af sit

Vilhelm og Marie Muncks fire døtre: Christiane, Marie (Mimi), Karen og Charlotte

voksne liv plejede familie-medlemmer. Hun var også vicevært en periode og på et tidspunkt kontorassistent (sekretær) i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. En dag ringede hun til min Bedstefar i Landbrugsministeriet og sagde: ”*Det er Mimi*”. Så lød det brysk i den anden ende af røret: ”*Der er ingen Mimi her!*”. Mimi var yndig, sød og glad og led – som så mange i familien – af en uhjælpelig trang til søde sager og af gangbesvær.

Under krigen boede hun i en dejlig lejlighed i Schlegels Allé på Frederiksberg. På et tidspunkt forlod hun frivilligt denne og flyttede ind til Bedstemor i Sølvgade, da der skulle bo en illegal person i lejligheden. Det vidste vi naturligvis ikke noget om på dette tidspunkt, men efter krigen viste det sig at være min moster Ellen og onkel Morten Bunch-Christensens yngste datter Kisse. Min moster og de to døtre Kisse og Inge måtte ”gå under jorden”, som det hed, da onkel Morten blev arresteret af tyskerne i efteråret 1944, et halvt år efter, at min fætter Erik Bunch-Christensen blev skudt foråret 1944 (se ”Faldne i Danmarks Frihedskamp 1940-45”, side 71 (Gyldendal): Stud.theol. Erik Bunch-Christensen, født 6. maj 1918, medlem af Studenternes Efterretningstjeneste, skudt under anholdelse af tyskerne 12. marts 1944). Ved befrielsen den 4. maj 1945 om aftenen gik Kisse ud på gaden fra sit skjul og traf dér til sin forbløffelse andre ligesindede, hun kendte, der viste sig at være ”gået under jorden” og boede i lejligheder sammesteds. Dette for at belyse, hvorledes vi mennesker griber ind i hinandens skæbne på forunderlig vis.

Maria Elisabeth Warming (født Waage)

”Præstegårdsliv i Lille Næstved Præstegård”

Roskilde Stiftsblad bragte i juli 1951 en artikel med ovenstående titel, hvori *Christiane Waage* (født Munck) fortæller erindringer fra præstegården 1875-1906. Hun fortæller bl.a. om, hvordan hun var 5½ år, da hendes far blev sognepræst i Herlufsholm. Næste år kom hun i skole, hvor en dame fra Næstved kom til præstegården og underviste hende og senere hendes søstre og nogle andre pigebørn. Hun fortæller om livet i sognet og i hjemmet, som ”*man nærmest kan betegne som en Noahs ark, thi alle slags mennesker er gået gennem dens stuer*”.

Christiane til te i 1950 hos sin søster Mimi på Peter Bangsvej 211 (Løllers barndomshjem)

Christiane og ”Onkel Vilhelm”

Da *Vilhelm Munck* som ung underviste på Københavns Døtreskole, var blandt eleverne en ung pige ved navn *Tagea Rovsing*. Som voksen besøgte hun *Vilhelm Munck* i Flensborg og blev veninde med hans hustru *Marie Munck*. Da *Tagea* (1847-1882) blev gift med *Vilhelm Brandt* (1854-1921), fortalte hun ham om familien Munck i Lille Næstved Præstegård, og efter deres korte ægteskab og *Tageas* død optog han forbindelsen med familien.

”Onkel Vilhelm” viste særlig interesse for den yngste *Charlotte*, og han foreslog, at hun for hans regning skulle studere sprog et år i Lausanne i Schweiz. Han foreslog også, at *Charlotte* ikke skulle rejse derned alene, men ledsages af en søster, men søsteren skulle ikke rejse hjem alene og derfor ledsages af endnu en søster. Dette blev anledningen til, at den 18-årige *Charlotte* i sommeren 1894 rejste til Schweiz ledsaget af både *Christiane* og *Marie (Mimi)*.

Da *Christiane* i 1896 skulle giftes med *Holger Waage*, skrev *Vilhelm Brandt* et versificeret brev, hvori han fortæller, at han gerne ville have foræret dem en villa, men at *Holger* har afvist dette, hvorfor han i stedet vil forære dem en bryllupsrejse til et gensyn med Schweiz. Det var samme *Vilhelm Brandt*, der i 1912 som anonym skænkede *Johannes Munck* de 120.000 kr., som hjælp til at kunne købe gården Møltrup ved Herning og indrette den til Møltrup Optagelseshjem.

Udsendt af *MunckForeningens Dokumentationsudvalg* ved *MunckStævnet* den 29-30/8 2015 v/Henrik Munck